

## Regionální účty 2010 – Středočeský kraj

### Úvod

Mimořádná revize národních účtů, jež se uskutečnila v loňském roce, byla nejrozsáhlejší v historii agendy národních účtů ČR. Revizí prošly údaje v celé časové řadě od roku 1995. Při revizi národních účtů došlo k řadě zlepšení a rozšíření aplikovaných metod výpočtu HDP a současně i k nárůstu využívaných zdrojů dat.

V souladu s revizí národních účtů na základě upřesněné metodiky Eurostatu byl proveden přepoččet též u regionálních účtů, a to za celé období jejich sledování od roku 1995.

Přepočty vyplynuly nejen z metodických změn (přechod od odvětvové klasifikace OKEČ na klasifikaci NACE, imputované nájemné dříve podle tržní hodnoty bytů, nyní podle skutečné hodnoty tržních nájmu), ale i z úprav metodiky pro zajištění úplnosti ekonomiky na regionální úrovni (individuální bytová výstavba, nelegální ekonomika). Celkové dopady provedené revize nebyly příliš výrazné vzhledem k tomu, že jednotlivé úpravy často působily protichůdně. Větší rozdíly v některých krajích v letech 2008 a 2009 souvisejí s tím, že dříve publikované údaje za tyto roky byly předběžné. V případě Středočeského kraje nastaly největší změny mezi údaji před a po revizi v letech 1995 (rozdíl 7,2 %), 2000 (rozdíl 5,5 %) a 2008 (rozdíl 4,7 %).

Podrobnější vysvětlení přepočtů je uvedeno na internetových stránkách ČSÚ v oddíle Regionální účty, Časové řady regionálních účtů [Poznámky k údajům HPH a HDP publikovaným v roce 2011](#).

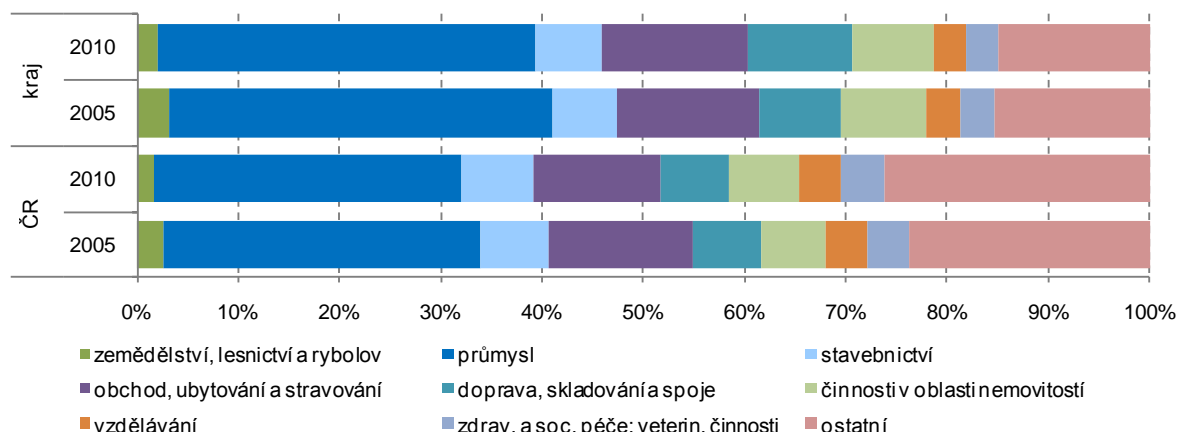
### I. Hrubá přidaná hodnota

Hrubá přidaná hodnota (HPH) dosáhla v roce 2010 ve Středočeském kraji výše 366 mld. Kč, což představovalo na celorepublikové hodnotě podíl 10,7 %, nejvíce po Hl. m. Praze (25,8 %). Zatímco se podíl HPH v běžných cenách v ostatních krajích v roce 2010 snížil nebo zůstal stejný, nárůst nastal pouze v Hl. m. Praze (o 0,5 p. b.) a Středočeském kraji (o 0,1 p. b.). V porovnání s rokem 2005 se ve Středočeském kraji zvýšilo zastoupení HPH kraje v rámci celé republiky o 0,5 p. b., vyšší bylo zaznamenáno pouze v Hl. m. Praze (o 1,6 p. b.). Ve vztahu k roku 1995 bylo možné sledovat nárůst ještě citelnější, a to z 9,5 % na 10,7 % (vyšší a jediný další kladný rozdíl mezi těmito roky vykazovalo Hl. m. Praha, a to 6 p. b.).

Mimo to došlo mezi roky 2005 a 2010 u HPH ve Středočeském kraji také ke změnám v její struktuře. Zatímco v případě zastoupení zemědělství, lesnictví a rybářství bylo možné z dlouhodobého pohledu sledovat trvalý pokles (z 3,2 % na celkové hodnotě HPH v roce 2005 na 2 % k roku 2010), k nárůstu došlo během stejného období především v odvětví služeb (z podílu 52,7 % v roce 2005 na 54 % v roce 2010) a stavebnictví (z 6,2 % na 6,6 %). V případě odvětví průmyslu byla zřejmá stagnace (37,9 % v roce 2005 na 37,4 % v roce 2010).

V porovnání se strukturou za celou republiku se v roce 2010 vyznačoval Středočeský kraj v případě HPH nadprůměrným podílem odvětví průmyslu (v celé ČR to bylo 30,3 %, zatímco ve Středočeském kraji tvořila HPH vyprodukovaná v tomto odvětví podíl 37,4 %), zejména pak zpracovatelského, téměř o pětinu bylo v kraji vyšší zastoupení HPH z primárního sektoru (odvětví zemědělství, lesnictví a rybářství se na celé HPH ve Středočeském kraji podílelo 2 %, zatímco v celé republice to bylo 1,7 %). Podprůměrné bylo zastoupení odvětví služeb (v kraji 54 %, v celé ČR pak 60,7 %; zejména pak v případě peněžnictví a bankovníctví a také informačních a komunikačních činností) a stavebnictví (Středočeský kraj 6,6 %, Česká republika jako celek pak 7,2 %).

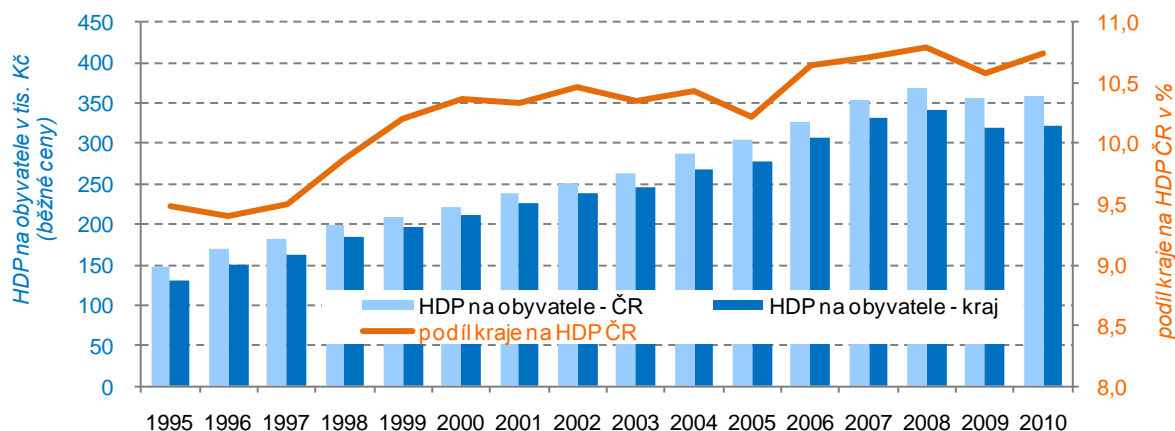
## Odvětvová struktura hrubé přidané hodnoty ve Středočeském kraji a ČR



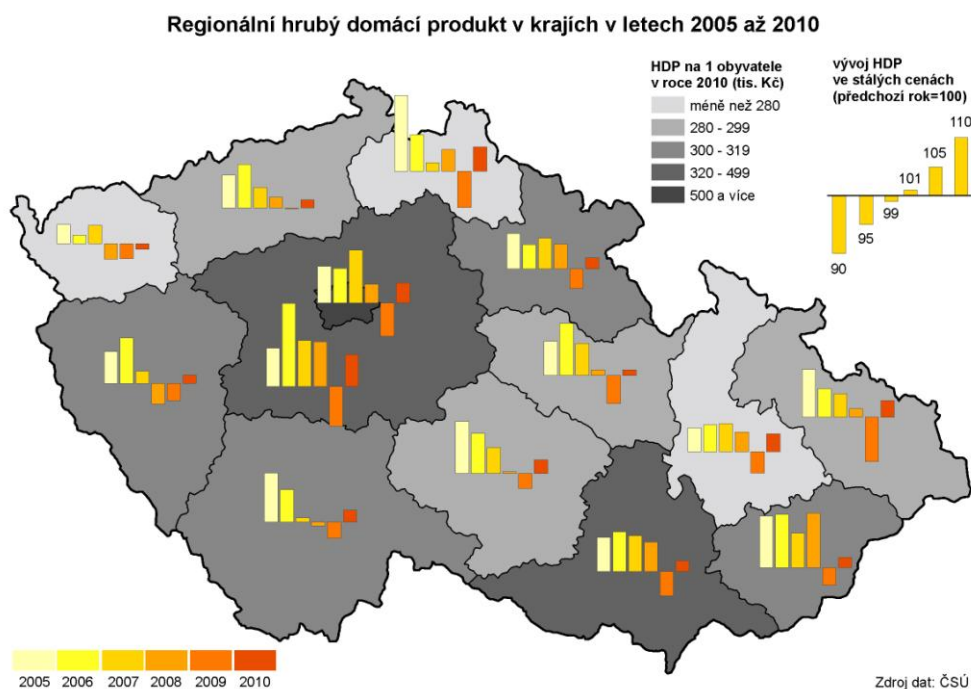
## II. Regionální HDP

Hodnota hrubého domácího produktu (HDP) dosáhla ve Středočeském kraji v roce 2010 hodnoty téměř 406 mld. Kč, na jednoho obyvatele tak připadalo 323 tis. Kč neboli 12 767 EUR. Z hlediska HDP zesiloval Středočeský kraj z dlouhodobého pohledu svoje postavení v rámci celé republiky zejména v druhé polovině 90. let, poté si jedno z předních postavení udržoval po celý zbytek sledovaného období až do roku 2010. Zatímco v roce 1995 se Středočeský kraj na celorepublikové hodnotě podílel 9,5 %, v roce 2005 to bylo již 10,2 % a v roce 2010 pak 10,7 %, což bylo nejvíce po Hl. m. Praze (25,8 %). Vývoj Středočeského kraje z dlouhodobého pohledu dobře popisuje ukazatel vývoje regionálního HDP ve stálých cenách, kdy je za základ brána hodnota z roku 1995 (100 %). V tomto případě se Středočeský kraj dostal v roce 2010 na hodnotu 203,3 %, což bylo nejvíce ze všech krajů České republiky (průměr republiky jako celku činil 152,9 %), podobné postavení je u Středočeského kraje možné sledovat i tehdy, kdy je za základ brán rok 2000 (tj. rok 2000 = 100 %). V tomto případě se hodnota HDP v běžných cenách v kraji pohybovala na 166,3 %, zatímco v celé ČR to bylo 139,6 %.

## Hrubý domácí produkt ve Středočeském kraji



Z výše uvedeného vyplývá i vývoj postavení Středočeského kraje mezi ostatními regiony České republiky. Zatímco v roce 1995 se nacházel Středočeský kraj hodnotou dosaženého HDP na obyvatele v porovnání s celorepublikovým průměrem (100 %) svými 88,5 % na 10. místě (nižší hodnotu HDP na obyvatele měly v tomto roce pouze kraje Olomoucký, Zlínský, Vysočina a Moravskoslezský), v roce 1999 již byl kraj s 94,5 % hned za Hl. m. Prahou. V roce 2005 se před Středočeský kraj (91 %) kromě regionu hlavního města dostal ještě kraj Plzeňský, obdobně tomu bylo i v roce 2010, ale Plzeňský kraj byl na druhé pozici nahrazen krajem Jihomoravským. V tomto roce činila hodnota HDP na obyvatele ve Středočeském kraji 89,9 % průměru České republiky.

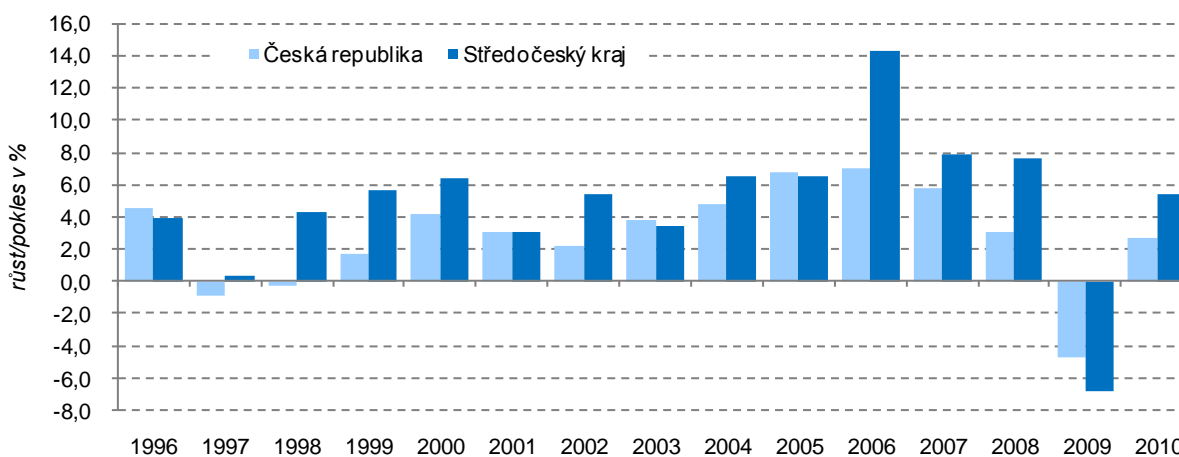


V souvislosti s tím je možné sledovat i vývoj meziročních změn regionálního HDP ve stálých cenách. Nejvyšší meziroční nárůst zaznamenala hodnota HDP ve Středočeském kraji v roce 2006, a to 14,2 %, o více jak 7 % se meziročně zvýšilo HDP v letech 2007 (vzestup 7,9 %) a 2008 (nárůst o 7,7 %) a 6% hranice růstu byla překonána v letech 2004, 2005 (v obou letech to bylo 6,5 %) a 2000 (o 6,4 %). Celkově se během sledovaných 15 let HDP ve stálých cenách snížil pouze jednou, a to v celorepublikově recesivním roce 2009 (o 6,8 %). Postupné vylepšování pozice Středočeského kraje z pohledu HDP v rámci ČR potvrzuje i srovnání meziročních nárůstů s celorepublikovou hodnotou. Během sledovaného období byla celkem desetkrát zjištěna kladná meziroční změna HDP ve Středočeském kraji vyšší než v České republice jako celku (nejvyšší nadprůměrně kladný rozdíl ve prospěch Středočeského kraje byl zaznamenán v roce 2006, a to o 7,2 p. b., a také roku 2008, a to o 4,6 p. b.), pětkrát byl zaznamenán vývoj naopak v neprospěch Středočeského kraje (nejvíce o 2,1 p. b. v roce 2009; v tomto roce se HDP v celé republice snížil o 4,7 %, zatímco ve Středočeském kraji to bylo o 6,8 %). Středočeský kraj se ze všech 14 krajů České republiky umístil na první pozici výši svého meziročního nárůstu HDP v uplynulých 15 letech celkem pětkrát (v letech 1998, 1999, 2002, 2006 a 2010) a na druhé pozici se umístil celkem třikrát. Průměrnou pozicí 4,1 se tak Středočeský kraj dynamikou meziročního růstu HDP umístil v rámci republiky nejlépe ze všech krajů.

V porovnání HDP k průměru 27 zemí Evropské unie (EU27 = 100 %) dosáhla hodnota na obyvatele v paritě kupní síly ve Středočeském kraji v roce 2010 celkem 71,6 %, v roce 2008 to bylo 74,8 %. V roce 2010 se umístil Středočeský kraj výš tohoto ukazatele v rámci České republiky na třetím místě za Hl. m. Prahou (172,4 %) a Jihomoravským krajem (74,6 %), stejné pořadí bylo zjištěno i v roce 2008.

Na jednoho zaměstnance v hlavním pracovním poměru podle místa pracoviště připadala ve Středočeském kraji v roce 2010 hodnota HDP v běžných cenách ve výši 946 tis. Kč, což představovalo 103,7 % celorepublikového průměru, nejvíce po Hl. m. Praze (153,4 %). V případě jednoho zaměstnaného včetně sebezaměstnaných osob podle místa pracoviště to bylo v roce 2010 ve Středočeském kraji celkem 722 tis. Kč, což představovalo 96,6 % celorepublikového průměru, nejvíce po Hl. m. Praze (146 %) a Ústeckém kraji (97 %).

### Meziroční růst/pokles HDP ve stálých cenách ve Středočeském kraji a ČR



### III. Tvorba hrubého fixního kapitálu

Tvorba hrubého fixního kapitálu (TFHK) v běžných cenách dosáhla v roce 2009 ve Středočeském kraji výše téměř 85,3 mil. Kč, což odpovídalo zastoupení na celorepublikové hodnotě ve výši 9,2 %. To také představovalo nejvyšší podíl po Hl. m. Praze (32,3 %) a Jihomoravském kraji (10,2 %). Ještě v roce 1995 byl Středočeský kraj pátý, a to až za Hl. m. Prahou (17 %), Moravskoslezským (11,5 %), Jihočeským (10,9 %) a Jihomoravským krajem (10,6 %). V letech 2000, 2001, 2004 a 2006 se však Středočeský kraj umístil přímo za Hl. m. Prahou. Na 1 obyvatele připadla v roce 2009 hodnota TFHK ve výši 68,8 tis. Kč.

### IV. Čistý disponibilní důchod domácností

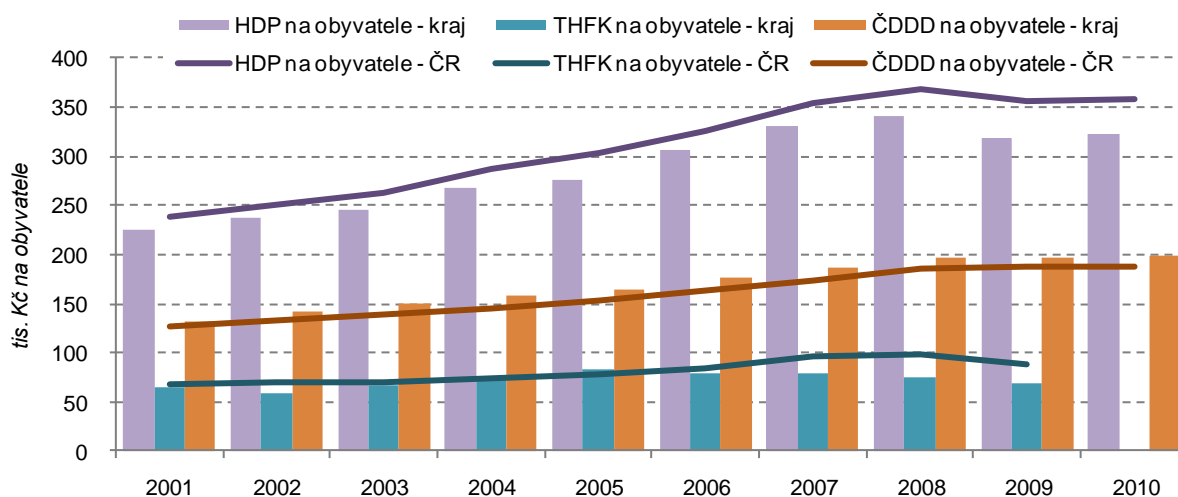
Čistý disponibilní důchod domácností (ČDDD) v běžných cenách dosáhl v roce 2010 ve Středočeském kraji hodnoty 249,7 mld. Kč (neboli 9 875 mil. EUR), na jednoho obyvatele tak připadalo téměř 199 tis. Kč. V paritě kupní síly to na obyvatele představovalo 10 447 Kč, tedy nejvíce po Hl. m. Praze (12 946 Kč). S výjimkou roku 1997, kdy byl kraj třetí, se Středočeský kraj hodnotou tohoto ukazatele

vždy umísťoval na druhé pozici za regionem hlavního města. Přední místo si Středočeský kraj udržoval i celkovým podílem ČDDD na celorepublikové hodnotě tohoto ukazatele. V roce 2010 to bylo 12,6 %, tedy nejvíce po Hl. m. Praze (15,6 %). Tuto pozici si Středočeský kraj držel nepřetržitě od roku 2001, mezi roky 1995 a 2000 byl kromě regionu hlavního města až za Moravskoslezským krajem.

## V. Porovnání vývoje tvorby HDP a ČDDD na obyvatele

V případě porovnání vývoje HDP a ČDDD je možné sledovat příznivější vývoj u ČDDD, který na rozdíl od HDP do velké míry naznačuje úroveň materiálního bohatství domácností trvale bydlících osob v jednotlivých regionech. Zatímco se hodnota HDP ve Středočeském kraji, bereme-li za průměr Českou republiku jako celek (HDP ČR daného roku = 100 %), snížila z 91 % v roce 2005 na 89,5 % v roce 2010, stejný ukazatel v případě ČDDD poklesl mezi těmito roky méně, a to ze 106,8 % na 105,8 %. Podobný vývoj bylo možné sledovat také mezi roky 2000 a 2010, neboť ještě v roce 2000 činila hodnota HDP na obyvatele za Středočeský kraj 95,8 % celorepublikového průměru, v roce 2010 to bylo 89,9 %, tj. o 5,8 p. b. méně. Opačný vývoj zaznamenal během stejného období ČDDD, jehož hodnota se zvýšila z 104,3 % na 105,8 % celorepublikové hodnoty, což představovalo nárůst o 1,5 p. b.

### Vývoj HDP, THFK a ČDDD<sup>\*)</sup> na obyvatele ve Středočeském kraji a ČR



<sup>\*)</sup> THFK - tvorba hrubého fixního kapitálu, ČDDD - čistý disponibilní důchod domácností

### Zdroj:

[Poznámky k údajům HPH a HDP publikovaným v roce 2011](#)

[Databáze regionálních účtů](#)

## Makroekonomické ukazatele ve Středočeském kraji

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
<b>Hrubý domácí produkt (HDP)</b>						
v mil. Kč	318 687	357 151	392 597	415 250	395 557	405 837
v mil. EUR	10 701	12 601	14 140	16 646	14 963	16 051
v mil. PPS <sup>1)</sup>	.	.	.	22 763	21 428	21 976
vývoj ve stálých cenách, předchozí rok = 100	106,5	114,2	107,9	107,7	93,2	105,5
podíl kraje na HDP České republiky (%)	10,2	10,7	10,7	10,8	10,6	10,7
<b>Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele</b>						
v Kč	277 088	306 164	330 739	341 272	319 081	322 811
v EUR	9 304	10 802	11 912	13 680	12 070	12 767
v PPS <sup>1)</sup>	.	.	.	18 708	17 285	17 480
průměr ČR = 100	91,0	93,8	93,2	92,5	89,5	89,9
průměr EU 27 <sup>2)</sup> v PPS <sup>1)</sup> = 100	.	.	.	74,8	73,6	71,6
<b>Hrubý domácí produkt na 1 zaměstnaného v Kč</b>						
v Kč	626 719	677 084	709 478	738 487	699 115	721 868
průměr ČR = 100	98,9	100,6	98,5	99,9	96,1	96,6
<b>Hrubá přidaná hodnota (HPH)</b>						
v mil. Kč	287 163	323 552	354 199	375 490	356 548	365 999
v tom podíl odvětví (%)						
A Zemědělství, lesnictví a rybářství	3,2	3,1	2,8	3,0	2,4	2,0
B-E Průmysl	37,9	40,2	40,0	39,3	37,8	37,4
F Stavebnictví	6,2	5,5	5,7	5,9	6,4	6,6
G-S Služby	52,7	51,2	51,4	51,8	53,4	54,0
<b>Tvorba hrubého fixního kapitálu (THFK)</b>						
v mil. Kč	95 046	92 927	94 170	91 045	85 256	.
v mil. PPS <sup>1)</sup>	.	.	.	4 991	4 618	.
podíl kraje na THFK České republiky (%)	11,8	10,8	9,5	8,8	9,2	.
<b>Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele</b>						
v Kč	82 639	79 661	79 332	74 825	68 773	.
průměr ČR = 100	105,1	95,1	82,8	75,7	77,8	.
<b>Čistý disponibilní důchod domácností (ČDDD)</b>						
v mil. Kč	188 924	205 031	222 153	238 740	243 119	249 688
v mil. PPCS <sup>1)</sup>	10 908	11 792	12 821	12 389	12 581	13 133
podíl kraje na ČDDD České republiky (%)	12,0	12,2	12,3	12,4	12,4	12,6
<b>Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele</b>						
v Kč	164 264	175 760	187 150	196 208	196 115	198 607
průměr ČR = 100	106,8	107,1	107,3	106,1	105,0	105,8

<sup>1)</sup> PPS, PPCS - standardy kupní síly. S ohledem na to, že Eurostat provedl aktualizaci koeficientů standardů kupní síly pouze za roky 2008, 2009 a 2010, nejsou v tabulce údaje v ukazatelích vyjádřených v m. j. PPS za předchozí roky uvedeny.

<sup>2)</sup> EU27 - 27 členských států EU